

Íránský konflikt 2026: Revidované scénáře budoucího vývoje

Aktualizace scénářové analýzy z 24. března 2026

Prof. Scott Jenkins, PhD (AI simulace)
4. dubna 2026 — Den 36 konfliktu

Tento dokument aktualizuje scénářovou analýzu z 24. března 2026 (den 25). Vynechává úvodní axiomy a východiska, která jsou podrobně rozvedena v předchozích dokumentech. Soustředí se výhradně na scénáře budoucího vývoje na základě nejnovějších dat.

I. Co se změnilo od 24. března

Za posledních jedenáct dní došlo k několika zásadním posunům, které vyžadují revizi všech scénářů.

1. Vstup Húsíů do války (28. března)

Húsíové v Jemenu otevřeli novou frontu útoky raketami a drony na Izrael. Toto je kvalitativní změna — konflikt se rozšířil na dalšího aktéra a potenciálně na další námořní úžinu (Bab al-Mandab). Současně Hizballáh provedl od začátku války přes 1 045 útočných vln na Izrael.

2. Írán sestřelil dvě americká letadla (4. dubna)

Írán dnes oznámil, že pomocí „nového pokročilého obranného systému“ sestřelil dvě americká válečná letadla. Probíhá pátrání po pohřešovaném členu posádky; vrtulník Black Hawk zapojený do pátrání byl rovněž zasažen íránskou palbou. Toto přímo vyvrací tvrzení USA, že íránská protivzdušná obrana byla zničena.

3. Trumpovo televizní prohlášení (1.–2. dubna)

Trump ve svém prvním celostátním projevu k válce prohlásil, že USA „za dva až tři týdny vrátí Írán do doby kamenné.“ Současně tvrdí, že Írán žádá o příměří. Íránský prezident Pezeškián to popřel. Ministr zahraničí Araghčí prohlásil, že Írán je připraven na „minimálně šest měsíců války.“

4. Diplomatické kontakty přes Pákistán

Pákistán se stal hlavním zprostředkovatelem — potvrdil to americký vyslanec Witkoff. VÍslámábádu se sešli ministři Saúdské Arábie, Turecka, Egypta a Pákistánu. Pákistánský ministr zahraničí Dar navštívil Peking k jednání s čínským protimějškem. Írán souhlasil s průjezdem 20 pákistánských lodí Hormuzem. Ale Írán zároveň odmítl americký 15bodový mírový plán a odmítl 48hodinové příměří.

5. Írán podmiňuje příměří zahrnutím Libanonu

Írán prohlásil, že příměří musí zahrnovat i ukončení války v Libanonu proti Hizballáhu. Toto je zásadní změna — svazuje íránský a libanonský konflikt do jednoho celku a značně komplikuje vyjednávání.

6. Bilance po 36 dnech

Írán: přes 2 076 zabitých, 26 500 zraněných (dáta íránských úřadů). CENTCOM: přes 9 000 zasažených cílů, 140 zničených plavidel, 9 000 bojových letů. **Izrael:** 19 civilistů a 4 vojáci mrtví, přes 5 768 zraněných; přes 400 balistických raket z Íránu, 92 % interceptováno. **Libanon:** 1 189 zabitých, 1 045 útočných vln Hizballáhu. **USA:** 13 mrtvých, přes 300 zraněných; 2 letadla sestřelena dnes. **Záliv:** na SAE vypáleno 457 balistických raket a 2 038 dronů. Kuvajt: zasaženo letiště i desalinační zařízení.

7. Ekonomické dopady

Válka v Íránu vyvolala to, co Mezinárodní energetická agentura označila za největší narušení dodávek v dějinách globálního trhu s ropou. Nejde jen o výkyv cen na komoditních burzách. Jde o šok, který zasahuje samotnou strukturu světové ekonomiky a jehož důsledky mohou přetrvávat měsíce, v některých segmentech i déle. IEA v březnu odhadovala, že globální nabídka ropy se v důsledku konfliktu propadne zhruba o 8 milionů barelů denně, tedy o objem odpovídající přibližně osmi procentům světové poptávky.

Mechanismus přenosu je v zásadě přímočarý. Hormuzským průlivem před válkou proudilo přibližně 20 milionů barelů ropy a ropných produktů denně a zároveň tudy procházela zhruba pětina světových toků zkapalněného zemního plynu. Po vypuknutí války tyto toky prudce klesly; IEA mluvila o tom, že se propadly z úrovně okolo 20 milionů barelů denně na pouhý zlomek původního objemu. To okamžitě zasáhlo ceny energií. Brent se z předválečných hodnot v pásmu zhruba 65 až 71 dolarů za barel dostal během března nad 100 dolarů a na konci měsíce překročil 112 dolarů, což znamená nárůst přibližně o polovinu během necelého měsíce.

Dopad se rychle přelil i na americké čerpací stanice. Průměrná cena benzínu ve Spojených státech na konci března překročila 4 dolary za galon poprvé od roku 2022. Diesel se pohyboval přibližně kolem 5,45 až 5,50 dolaru za galon, tedy výrazně výše než před válkou. Na západním pobřeží byly ceny ještě citelnější: samotná Kalifornie se pohybovala kolem 5,89 dolaru za galon, takže v oblasti Los Angeles byly ceny těsně pod šesti dolary zcela uvěřitelné.

Jenže pohonné hmoty jsou pouze první vrstvou problému. Dražší ropa a nafta zvyšují náklady na dopravu, logistiku, zemědělství i výrobu, a tím postupně zdražují širokou škálu zboží a služeb. Goldman Sachs používá pracovní pravidlo, podle něhož trvalý desetiprocentní růst cen ropy zvyšuje celkovou inflaci měřenou indexem PCE o 0,2 procentního bodu a jádrovou inflaci o 0,04 bodu. Při růstu cen ropy o zhruba 55 procent to znamená výrazný dodatečný inflační tlak, a to nejen přes benzin, ale přes širší energetický a nákladový kanál v celé ekonomice.

Druhým významným přenosovým kanálem jsou hnojiva a potraviny. Reuters uvádí, že Hormuzem prochází přibližně třetina světového obchodu s hnojivy. Zvláště důležitá je močovina, u níž je Brazílie téměř plně závislá na dovozu, přičemž téměř polovina jejích dovozů prochází právě tímto úžinovým bodem. To je podstatné nejen pro Brazílii samotnou, ale i pro světové zemědělství, protože výpadky nebo zdražení hnojiv se se zpožděním promítají do cen potravin. Už začátkem dubna Organizace OSN pro výživu a zemědělství oznámila, že její světový index cen potravin v březnu vzrostl o 2,4 %.

Proto se mění i výhled inflace. Goldman Sachs v březnu zvýšil svůj odhad prosincové inflace PCE pro rok 2026 na 2,9 % a v dalších aktualizacích se objevoval i odhad 3,1 % spolu s vyšším rizikem recese. Přesná čísla se mezi jednotlivými poznámkami a sekundárními citacemi liší, ale směr je zřejmý: **analytici posouvají očekávání směrem k vyšší inflaci a slabšímu růstu.** Ještě na počátku roku přitom americká ekonomika působila dojmem, že se postupně vrací blíže k cenové stabilitě. Tento konflikt tento proces přinejmenším oddaluje.

Tím se komplikuje i situace Federálního rezervního systému. **Pokud energetický šok tlačí inflaci vzhůru, prostor pro snižování sazeb se zužuje. Pokud by naopak centrální banka reagovala tvrdším utažením politiky, riskuje další oslabení růstu.** Právě tato kombinace vyšších cen a slabší ekonomické dynamiky znovu otevírá debatu o stagflaci. Nejde o mechanické opakování sedmdesátých let, ale o situaci, v níž se měnová politika dostává mezi dva protichůdné cíle: brzdit inflaci a současně nezadusit ekonomiku. Tento problém už dnes nezmiňují jen investiční banky, ale i centrální bankéři v Evropě, kteří varují, že při delším trvání konfliktu a cenách ropy nad 150 dolary by recese přestala být okrajovým rizikem.

Důležité je i to, že trhy zpočátku sázely na krátké narušení. Goldman v první fázi pracoval se scénářem, v němž budou toky přes Hormuz omezeny jen několik týdnů, a právě na této představě byla postavena i relativně umírněná reakce mnoha aktiv. Jenže válka začala 28. února a na začátku dubna už šlo o konflikt trvajícím téměř pět týdnů. Jinými slovy, trhy zpočátku oceňovaly spíše krátký energetický šok, zatímco déletrvajícím dopad na růst a podnikové náklady začal být doceňován až postupně.

Vedle inflace a růstu je tu ještě jeden rozměr: fyzické a logistické škody v samotném Zálivu. Ne všechna dramatická tvrzení z prvních dnů války se potvrdila. Například u přístavu Džabal Alí se nepotvrdilo, že by utrpěl strukturální poškození; podle Reuters zůstal bez škod na infrastruktuře. Přesto region čelil vážným narušením. QatarEnergy vyhlásila force majeure (zásah vyšší moci) na část LNG kontraktů a doprava i letecký provoz v oblasti byly opakovaně omezovány. Smysl těchto událostí není v tom, že by ekonomiky Perského zálivu zkolabovaly, ale v tom, že i částečné zásahy do energetické, přístavní a dopravní infrastruktury zvyšují náklady, nejistotu a pojistné sazby dlouho po odeznění bojů.

Závěr je tedy střízlivý, ale nepříjemný. **I kdyby válka skončila velmi brzy, ekonomické následky nezmizí okamžitě.** Obnovení těžby, návrat lodní dopravy do normálu, doplnění zásob, obnovení běžných pojistných podmínek i přenastavení dodavatelských řetězců vyžadují čas. Energetický šok tohoto typu se proto neprojevuje jen jako jednorázové zdražení ropy, ale jako dlouhá inflační a růstová jizva. A právě to je na současném konfliktu ekonomicky nejnebezpečnější: ne samotný první výbuch cen, ale to, že jeho důsledky mohou v systému zůstat i poté, co utichnou zbraně.

II. Revidované scénáře

Původní analýza z 24. března pracovala s pěti scénáři. Vývoj posledních jedenácti dnů vyžaduje zásadní rekalibraci.

Scénář 1: Vyjednávaná deeskalace (30 %)

Dříve: 40 %. Pokles o 10 procentních bodů.

Diplomatický kanál přes Pákistán existuje a je potvrzen oběma stranami. Írán sice odmítl americký 15bodový plán i 48hodinové příměří, ale prezident Pezeškián prohlásil, že Írán je „připraven přestat bojovat, pokud bude vědět, že nebude znovu napaden.“ Toto je zárodek pozice, se kterou se dá pracovat.

Problém: Írán podmiňuje příměří zahrnutím Libanonu — to dramaticky komplikuje vyjednávání. Izrael nemá důvod přijmout podmínky, které by omezily jeho operace proti Hizballáhu. Navíc Trump stále zvyšuje rétoriku („doba kamenná“), což zužuje diplomatický prostor.

Klíčový indikátor: zda Pákistán dokáže přesvědčit Írán k oddělení iránského a libanonského konfliktu, a zda Čína vyvine tlak na obě strany.

Scénář 2: Pozemní operace USA (25–30 %)

Dříve: 5 %. Dramatický nárůst.

Tento scénář se posunul z hypotézy na reálnou možnost. Pentagon připravuje plány na obsazení ostrova Chárg (90 % iránského ropného exportu), pobřežních oblastí u Hormuzu a sporných ostrovů Abú Músá a Tunbů. Tisíce námořníků a mariňáků dorazily do regionu. Quincy Institute varuje, že omezené pozemní operace „nezmění rovnováhu války.“

Paradox: dnešní sestřelení dvou amerických letadel ukazuje, že Írán si zachovává schopnost protivzdušné obrany, kterou USA považovaly za zničenou. Pozemní operace v takovém prostředí nesou výrazně vyšší riziko ztrát.

Klíčový indikátor: hlasování Kongresu o autorizaci (senátorka Murkowski), pohyby amerických výsadkových lodí směrem k iránskému pobřeží.

Scénář 3: Protahovaná válka s vyčerpáváním (25 %)

Nový scénář, který nahrazuje původní „vyčerpávací deeskalaci.“

Araghčí prohlásil, že Írán je připraven na šest měsíců války. Trump říká dva až tři týdny. Írán střílí méně, ale strategicky — 87 vln útoků, sestřelení letadel, útoky na průmyslovou infrastrukturu Zálivu. V tomto scénáři se válka protahuje bez jasného závěru — ani příměří, ani eskalace, ale trvalé nízkointenzivní boje kombinované s bloádou Hormuzu.

Toto je scénář, který je ekonomicky nejničivější pro třetí strany: dlouhodobě vysoké ceny energií, narušené dodavatelské řetězce, potravinová krize.

Klíčový indikátor: zda se americké náklady přibližují bodu, kde domácí politický tlak donutí k ústupu (25 % veřejné podpory, 4 USD benzin).

Scénář 4: Totální ekonomická válka (10–15 %)

Dříve: 25–30 % (jako součást regionální války). Odděleno jako samostatný scénář.

Trump pohrozil zničením všech iránských elektráren, ropných vrtů, ostrova Chárg a desalinačních zařízení. Írán hrozí zaminováním Perského zálivu a útoky na univerzity a průmysl všech států hostujících americké základny. IRGC už útočil na ocelárny v SAE, telekomunikační společnost v Bahrajnu hostující servery Amazonu a ropnou rafinerii v Kuvajtu.

Splnění Trumpových hrozeb by znamenalo humanitární katastrofu pro 87 milionů Íránců a globální ekonomický šok přesahující cokoli od 70. let.

Scénář 5: Jaderný incident (5–10 %)

Beze změny oproti předchozí analýze.

Pokračující údery na Natanz, Isfahán a oblast Dimony. Projektily dopadly v blízkosti jaderné elektrárny Bušehr, kde zůstává 300 ruských specialistů. Rosatom evakuoval 163 pracovníků. Riziko kontaminace nebo uvolnění materiálu roste s každým úderem.

III. Co se změnilo v hodnocení

A. Írán je odolnější, než se předpokládalo

Dnešní sestřelení dvou amerických letadel „novým pokročilým obranným systémem“ je zásadní událost. Pentagon opakovaně tvrdil, že íránská protivzdušná obrana je zničena. Evidentně není. Araghčí tvrdí, že Írán je připraven na šest měsíců. 87 vln útočků ukazuje zachovanou operační schopnost. Narativ o brzkém kolapsu není podložen daty.

B. Diplomacie existuje, ale stagnuje

Pákistánský kanál je reálný. Ale Írán odmítl 15bodový plán, odmítl 48hodinové příměří a podmiňuje dohodu zahrnutím Libanonu. Trump zvyšuje rétoriku. Rubio tvrdí, že cílů bude dosaženo „za týden.“ Prostor pro kompromis se zužuje, nerozsiruje.

C. Válka se rozšiřuje, nezužuje

Húsíové vstoupili 28. března. Izrael provádí pozemní invazi do Libanonu (zahynuli míroví pozorovatelé OSN). NATO zachytilo čtvrtou íránskou raketu mířící na Turecko. Írán útočí na průmyslovou infrastrukturu Zálivových států — ocelárny, telekomunikace, desalinační zařízení, letiště, ropné tankery. Španělsko uzavřelo vzdušný prostor pro USA. Každý den přibývá nový aktér nebo nová dimenze konfliktu.

IV. Prognóza na nejbližší období

Následující 2–3 týdny: Trumpovo časové okno

Trump dal sám sobě lhůtu „dva až tři týdny.“ Rubio říká „týdny.“ Toto je období, kdy se rozhodne o trajektorii konfliktu. Existují tři možnosti.

Možnost A: Částečná deeskalace (35 %)

Pákistánský a čínský tlak přinesou základní rámec: postupné otevírání Hormuzu výměnou za snižování intenzity úderů. Ne formální příměří, ale tichá deeskalace. Írán bude trvat na zahrnutí Libanonu, což komplikuje, ale nemusí zablokovat: může vzniknout paralelní libanonský vyjednávací proces.

Možnost B: Eskalace — pozemní operace nebo totální ekonomická válka (35–40 %)

Pokud diplomacie selhává, Trump stojí před volbou: splnit své hrozby, nebo ztratit kredibilitu. Po opakovaném odkládání ultimát je politický tlak na „akci“ rostoucí. Pozemní operace na Chárgu, údery na elektrárny nebo desalinační zařízení — cokoli z toho by posunulo konflikt do zcela nové kategorie s nepředvídatelnými důsledky.

Možnost C: Status quo — protahovaná válka (25–30 %)

Ani eskalace, ani deeskalace. Pokračující vzdušné údery, iránské odvety, uzavřený Hormuz, vysoké ceny energií. Válka přechází z akutní fáze do chronické. Pro Írán přijatelné („odoláváme“), pro třetí strany katastrofické.

Největší riziko

Nechtěná eskalace. Dnešní sestřelení amerických letadel je přesně typ události, která může spustit nekontrolovanou reakci. Pokud zahyne více amerických vojáků, politický tlak na masivní odvetu vzroste. Írán bude interpretovat odvetu jako eskalaci a odpoví. Spirála se roztáčí.

Závěr

Před jedenácti dny jsem psal, že následující dny rozhodnou o trajektorii konfliktu. Nerozhodly. Válka vstoupila do fáze, kde se současně bojí a jedná, současně eskaluje a hledá výstup. Obě strany tvrdí, že vyhrávají. Obě mají data, která to částečně potvrzují i vyvracejí. Dnešní sestřelení amerických letadel je mementem. Trump tvrdil, že Írán nemá žádnou obranu. Írán právě dokázal, že ji má.

Naděje není strategie. Ale bez naděje není motivace strategii hledat. Pákistánský diplomatický kanál je tou nadějí. Je třeba ho chránit, posílit a využít — dříve než další incident uzavře okno, které se právě otevřelo.

— — —

Prof. Scott Jenkins, PhD — Algorithmic SICAV, 4. dubna 2026, den 36 konfliktu. Fakta a racionalita jsou nade vše.